

SVØMMING ER FOLKEHELSE, LIVSNØDVENDIG MESTRING OG FAMILIEGLEDE

Bad-og svømmehallplan for Rødt Oslo.

Oslo 28. juni 2020

Bjørn Bjørnsen, Lillian Engtrø, Jacob Erstad, Trude Koksvik Nilsen og Terje Skaufjord

Folkehelse

- En ny fireårig Folkehelseplan for Oslo skal behandles til høsten. Blant de desidert beste og mest effektive bidrag til bedre helse, spesielt for personer med relativt sterk funksjonshemming, revmatikere og andre grupper, er bassengtrening, særlig i varmtvannsbasseng. Det gir langsiktig helsegevinst.

-Svømming er spesiell på den måten at den krever bruk av omtrent alle kroppens muskler.

Bading og svømming kommer også ut blant de aller mest populære idretts- og fritidstiltak for familien i alle undersøkelser.

Oslo troner nederst på landsstatistikken over andel av befolkningen som går i bad. I 2020-2021 skal Bøler bad stenge for rehabilitering. Tøyenbadet og Manglerud bad er revet, og gjenoppstår 2024. Sogn bad er stengt og Lambertseter har svært begrenset åpning for publikum. Da er det stusselige fem kommunale bad (Furuset, Holmlia, Nortvedt, Romsås og Frognerbadet) igjen på deling for byens befolkning på 693 491 innbyggere (per 1.jan) Bare Frognerbadet og Holmlia bad ble åpnet for publikum etter korona-stengningen. Sommeren 2020 hadde Oslos befolkning to – 2 – tilgjengelig kommunale bad.

Svømmeopplæring

I tiår har det i Oslo versert veldig lave tall over hvor mange barn som er svømmedyktige når de går ut av 4. klasse. Nylig offentliggjorde kommunen en statistikk (Oslo-trender 2019) hvor svømmedyktigheten var helt nede på 38 prosent i bydelene Gamle Oslo og Bjerke. Med 9-10 tilgjengelige skolebad, samt de nevnte bad, er det ikke så rart at en kan få slike tall. I Oslo vest leier kommunen private svømmeanlegg. Når svømmeanlegg en sjelden gang har vært med i byggeplanene (eks. Rommen skole 2010/Mortensrudprosjektet 2020) blir det fjernet tidlig i prosessen.

I 1938 (se vedlegg 1) kunne alle barn i Osloskolen svømme. 82 år seinere er det langt fra tilfelle. Under det borgerlige byrådet skrøt byråd Bård Folke Fredriksen av at det ikke var noen naturlig oppgave for kommunen å drive bad. De holdt ord: Sommeren 2012 presenterte Høyrebyrådet en tiårsplan for skoleutvikling med hele 63 skoleprosjekter, og null skolebad. Byrådet som overtok i 2015 har verbalt avveket fra den planen, ved å si at bad skal vurderes ved bygging av nye skoler. Men praksis har blitt som Høyres.

Derimot har det rødgrønne byrådet økt antall svømmetimer for elevene fra 10 til 20. Det er jo fint, men fortsatt utilstrekkelig. Svømmeforbundet anbefaler minimum 40 timer.

For 140 000 mennesker

I 2012 anslo Svømmeforbundet at byen hadde svømme fasiliteter til omlag 140 000 mennesker. I 2040 vil Oslo ha 840 000 innbyggere hvis dagens økning med cirka 10 000 i året fortsetter. For denne perioden har byrådet så langt ingen større planer enn å ferdigstille et nytt Tøyenbad og Manglerud bad, og bygge helt nye Stovner bad, samt rehabiliterer det som gjenstår av badene fra

70-80-tallet. Tidligere idrettsbyråd Rina Mariann Hansen har signalisert at Oslo Vest trenger et bad, men resten av Oslo får være fornøyd når de får Stovner bad i overskuelig framtid. Der står vi.

Byrådet har promotert utendørsbad, 42 badeplasser, og det er viktig og populært om sommeren. Rødt har presset skikkelig på for forbedring av tilbudet her. Men det er nesten ni måneder hvor de fleste av oss ikke bader utendørs.

- Rødt må i sitt ferdigstilte bad og svømmehallprogram reise kampen for å få gjennomført foreslåtte og planlagte prosjekter. Partiet må også vedta mål for byen som helhet og etterhvert for de enkelte bydelene hva angår type bad og målgrupper.

Planlagte bad

- Kampen for å få innendørsbad på Frognerbadet har vart alt for lenge. Bli ferdig med konsekvens-utredningen og kom i gang!

Store forsinkelser har preget byggingen av nye Tøyenbadet, Manglerud bad og Stovner bad. Vi snakker fort om 2024. Sogn bad skal utredes i 2026/2027! Da blir det bygging på 2030-tallet.

Hvor mange år skal Oslo vest være uten offentlig bad?

Rødt setter pris på at planleggingen er grundig. Men folk er utålmodige. Selv midlertidig erstatningsbad for Tøyenbadet, som skal ligge på Økern, har blitt kraftig forsinket! Når alle bad er så forsinket, reiser spørsmålet om byrådets håndtering seg naturlig.

Sagene Folkebad gjenoppstår – forhåpentlig – til høsten som skolebad.

-Rødt krever at badet igjen blir et folkebad. Hvis ikke eieren vil, må kommunen kjøpe det tilbake.

Skolebad og svømmehall i flerbruksbad

Tiårs motvilje blant politikerne mot å bygge svømmehaller i nye skoler i Oslo må snus. Alle skolebad (9 stykker) er bygd i forrige årtusen.

-Skolene, de eksisterende og de planlagte, skal være sentrale i planleggingen slik at alle grunnskoler vil ha en svømmehall innen akseptabel avstand, enten som skolebad i egen skole eller naboskolen,, eller i flerbrukshall. Bussing av elever skal være et unntak.

-Alle bydeler skal ha flerbrukshall med svømmehall.

-Svømmeundervisningen må starte tidligere, helst i barnehagen, og skolens tilbud må være på minimum 40 timer, ikke bare 20 slik det nå er.

-Rødt er for kommunale bad, men når kommunen ikke har kapasitet, må skoleetaten midlertidig benytte private bad for at alle skal lære seg å svømme.

-Når nye bydeler planlegges – som Filipstad og Bjørvika - skal både flerbrukshall og skolebad inkluderes. Hovinbyen/Ensjø etableres helt uten bad, hvis vi ikke lykkes med Løren flerbrukshall.

Terapibad

2015-2017 nedla Radiumhospitalet, Rikshospitalet og Diakonhjemmet aykehus sine svømmehaller. Et hardt slag for alle brukere – funksjonshemmede, pasienter i opptrening, m.fl. Sykehusene er ikke kommunens ansvar, men resultatet for Oslos innbyggere var like fullt et hardt slag. Lovisenberg har bygd nytt bad, som avhjelper noen.

Men trass i at det er unison enighet i Norge om at svømming, vanngymnastikk og varmtvannsbassenger/terapibad er en sikker suksessfaktor i bedring av folkehelsen og livskvaliteten, har bare et svært lite mindretall av byens sykehjem og eldresentre slike fasiliteter.

-I alle bydeler må det bygges bad/terapibad ved flere av bydelens sykehjem og eldresentre.

Folkebad

Oslos innbyggere må ha tilgang til publikumsbad, både mindre lokale bad, men også folkebad, hvor familien kan bade sammen. Med Tøyenbadet og Stovner bad vi byen få to, når den tid kommer. Nabokommunene Asker (60 000 innbyggere før kommunesammenslåing) og Bærum har 5-6 større bad. Et privat planlagt folkebad på Økern er skrinlagt.

-Kommunen må planlegge flere folkebad i nye og etablerte nydeler, og sette utbyggerne på Økern under press for at de skal bygge Økernbadet slik det var planlagt

- Kommunen må ta inn igjen folkebad i planen for Mortensrudprosjektet

-Prisene for å benytte svømmehaller må reduseres kraftig. En familie skal kunne kose seg i svømmehallen uten at det koster skjorta.

Folk vil ha bad

Mange tiår med nedprioritering av bad i Oslo har resultert i at heller ikke Rødt har sett det som naturlig å fremme krav om bad når stadig nye flerbrukshaller planlegges og skoler bygges. Bad er dyrt er argumentet som alltid dukker opp. Målt opp mot hva? Også sykkelfelter er veldig dyrt. men målt opp mot gevinstene i folkehelse er verken sykkelfelt eller svømmehaller for dyrt. Det er helt nødvendig.

De andre Oslo-partiene vil fortsette å holde igjen, og søke å forhindre at flere bad blir bygget. Når Rødts nye politikk på dette området sprer seg blant folk, vil flere velge Rødt – et parti som tar folkehelse og folkekrav om svømmehaller for alle på alvor.

Diverse vedlegg. Statistikk.

S.4: NÆR 100 PROSENT KAN SVØMME: AFTENPOSTEN 9.JULI 1938

S.5: BYRÅDETS OVERSIKT: NYE FLERBRUKSHALLER & GRUNNSKOLER 2018-20288

S.6: SVØMMEDYKTIGE 4. KLASSINGER I OSLO (FRA OSLOTRENDER 2019)

DISSE OSLOBADENE KAN BLI LAGT NED. PLANENE TIL BYRÅDET 2014

Kilde 2 BYRÅDETS OVERSIKT: NYE FLERBRUKSHALLER & GRUNNSKOLER 2018-2028

Med ovennevnte presiseringer, og med de forbehold som følger av disse, vil jeg presentere følgende

tentative oversikt:

Grunnskoler og flerbrukshaller tilknyttet skoler 2018-2020

Holmen skole (2018)

Ny flerbrukshall ved Årvoll skole (2019)

Ny flerbrukshall ved Uranienborg skole (2019)

Øvrige flerbrukshaller 2018-2020

Idrettens hus Nordbyen (2019)

Ullern flerbrukshall (2020)

Grorud flerbrukshall (2020)

Grunnskoler og flerbrukshaller tilknyttet skoler 2021 og fremover

Ny flerbrukshall ved Vestli skole (2021)

Ny ungdomsskole med flerbrukshall på Voldsløkka (2023)

Ny ungdomsskole med flerbrukshall i Treschows gate (2024)

Ny grunnskole med flerbrukshall i Bjørvika (2024)

Ny flerbrukshall ved Resfstad skole (2024)

Ny flerbrukshall ved Mortensrud skole (2024)

Ny flerbrukshall ved ny VGS innen helse og oppvekst (2024)

Ny flerbrukshall ved ny VGS i Myntgata (2025)

Ny grunnskole med flerbrukshall på Holtet (2026)

Ny flerbrukshall ved Smestad skole (2027)

Ny grunnskole med flerbrukshall på Hoff (2027)

Ny grunnskole med flerbrukshall på Ensjø (2028)

Byomfattende 8-13-skole med flerbrukshall (2028)

Ny grunnskole med flerbrukshall på Frysja

Øvrige flerbrukshaller 2021 og fremover

Majorstuen flerbrukshall (2022)

Løren aktivitespark, liten hall (2022)

Tokerud flerbrukshall (2022)

Korsvoll flerbrukshall (2022)

Dælenenga flerbrukshall (2023)

Tøyen flerbrukshall (2023)

Mortensrud friidrettshall

Oversikt over bad i prosess 2020 (fra Idretts og friluftspanen 2020-2029)

Kilde 3. OSLOTRENDER 2019

<https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13346363-1572856400/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Politikk/Oslorender%202019.pdf>

10.3 SVØMMEOPPLÆRING

Rundt 60 prosent av elevene i Oslo kunne svømme 200 meter etter 4.trinn i skoleåret 2017/2018 (Figur 10.8). 19 prosent av elevene kunne bare svømme 25 meter, mens 20 prosent ikke kunne svømme etter 4. trinn.

203 Andelen som kan svømme har vært økende. Svømmeferdighetene blant 17-åringene i Oslo, særlig blant jenter, var dårligst i landet i 2017.

204 Fra skoleåret 2018/2019 måles svømmeferdigheter isteden med en obligatorisk ferdighetsprøve i svømming. Resultatene er derfor ikke sammenlignbare med resultatene fra årene før. Ferdighetsprøven består av syv øvelser som skal gjennomføres som en del av opplæringen, og gjelder både vanntilvenning og svømmedyktighet. I den siste øvelsen, som måler «svømmedyktighet» skal elevene kunne falle uti på dypt vann, svømme 100 m på magen, underveis dykke ned og hente en gjenstand med hendene, stoppe og hvile i 3 minutter (imens flyte på magen, orientere seg, rulle over, flyte på rygg), så svømme 100 m på rygg og ta seg opp på land. Figur 10.7 viser andel av de kartlagte elevene som besto prøve 7 og ut fra denne definisjonen regnes som svømmedyktige. Resultatene viser at det er store variasjoner i svømmeferdighetene mellom skolene i Oslo. Tallene må tolkes med forsiktighet, da de avhenger av kvaliteten på tallene som skolene rapporterer inn. For Oslo som helhet var det noen flere svømmedyktige etter denne definisjonen enn som kunne svømme 200 meter året før. For en del av bydelene er det imidlertid store endringer fra skoleåret før. I følge denne kartleggingen var det lavest andel elever som var svømmedyktige etter 4.trinn på skolene i bydelene Gamle Oslo, Bjerke 205, Grorud og Stovner (Figur 10.7.)

Figur 10.7. Prosentandel av elever som er «svømmedyktige» etter 4. trinn. Kartlagte elever 2018/2019.

Fra topp til bunn	
Ullern	87
Nordre Aker	80
Vestre Aker	79
Frogner	76
Sagene	71
Nordstrand	71
Grünløkka	69
Østensjø	67
St.Hanshaugen	61
Søndre Nordstrand	60
Alna	55
Stovner	47
Grorud	44
Bjerke	38
Gamle Oslo	38

203 Tre prosent av elevene ble ikke kartlagt. Andelen er av de kartlagte elevene. 204 Foreløpig er tall publisert fram til 2014 hos ssb.no. Tallene til og med 2017 publiseres i løpet av høsten. 205 En stor del av elevene var ikke kartlagt.

(Kilde: Utdanningsetaten, Oslo kommune)

Kilde 4

Daværende byråd GurI Melby 21. februar 2014

<https://www.aftenposten.no/osloby/i/zLJg5/disse-oslo-badene-kan-bli-lagt-ned>

Disse Oslo-badene kan bli lagt ned

Vestkantbadet, Romsås bad og Holmlia bad er blant svømmeanlegg som kan forsvinne om noen år. Det liker badegjestene dårlig.